

Verslag en actiepunten van de derde vervolgbijeenkomst van de
expertmeeting Referentie Grootboekschema op 24 april 2013
bij het Centraal Bureau voor de Statistiek in Den Haag

Versie 1 mei 2013

Aanwezig: Mohamed Amri (AFAS); Freek Arnoldus (CBS, projectsecretaris); Gerard Bottemanne (GBNED); Gert Buiten (CBS); Tom van Engers (UvA); Dave van den Ende (Deloitte); Cor Franke (voorzitter); Twan van Gool (Deloitte); Leo Greve (CaseWare); Frans Hietbrink (Belastingdienst); Marc van Hilvoorde (Logius); Fred van Ipenburg (Belastingdienst); Harold Kinds (SRA); Menno Kooreman (SRA); Stefan Neijssen (NOB); Harold Reimert (Extendum); Albert Roos (Twinfield); Marko Roos (CBS); Thijs Sauër (Exact); Kees Schaap (Pro Management); John Sloof (Kamer van Koophandel); Paul Staal (ING); Annemieke van de Steeg (CBS); Roos Timmermans (Unit4); Peter Waas (Belastingdienst); Wilma de Witte (NOAB); Gerard van IJzendoorn (NBA).

1. Opening

Cor Franke opent om 14.00 uur de bijeenkomst en heet de aanwezigen welkom. Besloten wordt om de concept-agenda te volgen.

2. Mededelingen

- reacties werkplan RGS versie 0.95

Aan de genodigden voor de beide vervolgbijeenkomsten die in het najaar van 2012 zijn gehouden, is op 21 december 2012 versie 0.95 van het werkplan voorgelegd met het verzoek namens de eigen organisatie daarop te reageren. Voor wat betreft de inhoudelijke aspecten van het werkplan heeft dit, naast enkele aanvullingen, geresulteerd in brede instemming. Met betrekking tot de bestuurlijke aspecten van het plan zijn de volgende opmerkingen en aanvullingen gemeld: - voorkeur voor een onafhankelijke voorzitter; - vertegenwoordiging van de koepels; - expliciete rol voor het SBR-Beraad. Tegelijkertijd zijn er signalen afgegeven om in deze fase van het initiatief prioriteit te geven aan het ontwikkelen van de inhoudelijke aspecten van het RGS. Mede op grond daarvan is het onderdeel aansturing tijdelijk "geparkeerd" en tevens belegd bij de werkgroep Beheer en Implementatie. Cor Franke stelt de vergadering voor om in de komende periode het werkplan te actualiseren op basis van:

- de resultaten van de bijeenkomst van 24 april en dan met name de afspraken en eventueel bijgestelde opdrachten voor de werkgroepen;
- de inhoudelijke opmerkingen namens de Big 5;
- de geaccordeerde voorstellen van de werkgroep Beheer en Implementatie m.b.t. de sturing. Het gaat hier om voorstellen die nog geformuleerd dienen te worden en aan de deelnemers van de vervolgbijeenkomst zullen moeten worden voorgelegd.

Met dit voorstel wordt unaniem ingestemd.

- terugkoppeling over de contacten RGS met het programma SBR

Tijdens het SBR-platform op 8 januari jl. is door Freek Arnoldus een korte presentatie gegeven over de stand van zaken m.b.t. het initiatief RGS. Op 12 februari jl. hebben Cor Franke en Gosse van der Veen (DG CBS) de toenmalige voorzitter van het SBR-Beraad, Chris Buijink, nader geïnformeerd over het RGS. Input voor dat gesprek was het memo 'Relatie Initiatiefgroep Referentie Grootboekschema – Programma Standard Business Reporting' van 7 februari 2013, welk memo vooraf was afgestemd met de deelnemers aan de vervolgbijeenkomsten. Chris Buijink gaf tijdens het gesprek aan zich volledig in het gestelde in het memo te kunnen vinden.

Tijdens het SBR-Beraad op 14 februari jl. stelde Chris Buijink dat Rob Kuipers en Gosse van der Veen, beiden lid van de stuurgroep SBR, de verbinding vormen tussen de twee initiatieven. Voor het eerstvolgende SBR-Beraad, na de zomer, zal het RGS worden geagendeerd.

Gosse van der Veen en de huidige voorzitter van het SBR-Beraad, Peter Veld, kwamen op 4 april jl. tot de gezamenlijke conclusie dat, gezien het feit dat het RGS nog duidelijk in de ontwikkelfase verkeert en de coördinatie tussen beide trajecten goed is geregeld, deze trajecten vooralsnog los naast elkaar moeten blijven lopen.

- *overige mededelingen*

Op 25 april a.s. hebben Fred van Ipenburg en Freek Arnoldus een afspraak met twee medewerkers van VNO-NCW om hen te informeren over wat het RGS-initiatief inhoudt en wat de verwachtingen daarvan zijn met betrekking tot de administratieve bedrijfsvoering (m.n. administratieve lasten) voor ondernemers, in het bijzonder ondernemers in het mkb-segment.

3. Verslag en actiepunten van de bijeenkomst van 5 december 2012

Verslag

Het verslag van 5 december 2012 wordt zonder op- of aanmerkingen vastgesteld.

Actiepunten

- *Reactie op het voorstel beheerorganisatie van Tom van Engers*
Dit punt is inmiddels belegd bij de werkgroep Beheer en Implementatie.
- *Aanpassen van actieplannen van de vier werkgroepen*
Punt is uitgevoerd en op basis van de (bijgestelde) werkplannen zijn de werkgroepen daadwerkelijk aan de slag gegaan. De werkgroepen uitvraag financiële gegevens overheid en uitvraag financiële gegevens niet-overheid zijn onlangs samengevoegd.
- *Vertegenwoordiging namens intermediairs in de stuurgroep*
Dit punt is afgehandeld (mail van Menno Kooreman, dd. 4 februari 2013).
- *Aanpassen concept werkplan o.b.v. bijgestelde actieplannen en voor commentaar voorleggen aan de genodigden van deze bijeenkomst. Na verwerking commentaar leggen deelnemers het werkplan voor aan de besturen van hun organisaties (afronding uiterlijk medio februari a.s.).*
Zie het bij de mededelingen in dit verslag gestelde m.b.t. het werkplan.
- *Aanleveren overzichten organisaties die A. zijn uitgenodigd voor de Expertmeeting op 7 september, B. organisaties ihkv de SBR Software Checken C. OSWO-overzicht.*
De overzichten zijn aangeleverd en zullen worden gebruikt zodra verdere verbreding van het overleg aan de orde zal zijn. In de huidige fase van het initiatief is actief verbreden nog niet gewenst.
- *Notitie m.b.t. licentievrije gebruik eindresultaat van deze exercitie.*
Marc van Hilvoorde heeft informatie over de Creative Commons Zero licenties aangeleverd, als een voorbeeld van een oplossing voor de wens greep te houden op de te ontwikkelen standaard en tegelijkertijd vrij gebruik ervan toe te staan. De werkgroep Beheer en Implementatie zal dit punt (en de door Marc gesuggereerde oplossing) meenemen in de verdere uitwerking.

4. Bevindingen en aanbevelingen van de werkgroepen (presentaties zijn bijgesloten)

- *Werkgroep in elkaar schuiven van de huidige bestaande schema's*
Harold Kinds zet namens de werkgroep uiteen wat de bevindingen zijn tot nu toe, tegen welke dilemma's is opgelopen en welke vervolgstappen worden voorgesteld. Bij de werkzaamheden is uitgegaan van de voorwaarden die in het werkplan staan vermeld ten aanzien van het referentie grootboekschema¹.
De eerste stap van de werkgroep betrof het samenvoegen van de grootboekrekeningschema's die worden gehanteerd door CaseWare, Pro Management en Deloitte. De zo verkregen vereniging bevat ongeveer 14.000 unieke regels (incl. verdiepingen), wat naar verwachting zal resulteren in circa 1.700 unieke RGS-elementen. Voorts is deze vereniging gekoppeld aan een door Harold Kinds ontwikkelde semantisch referentieschema. Die laatste koppeling leidt tevens tot een voorstel om te komen tot zogenoemde referentietabellen.

¹ - Goede definities; - Eenduidige vertaling naar SBR; - Basis voor standaard uitvraag; - Basis voor herken systematiek/ elektronische transacties; - Gericht op comptabele informatie; Robuust, toekomstbestendig, uitbreidbaar; - Systeemafhankelijk/ techniekaafhankelijk

Uit de discussie die op de presentatie volgt, blijkt naast waardering voor het verrichte werk ook instemming wat betreft de inhoudelijke bevindingen. Wel worden er zorgen uitgesproken over de complexiteit voor de eindgebruiker (lees: het mkb). Verder dient er onderscheid gemaakt te worden in een technisch schema, dat deel uitmaakt van de procesverwerking ("onder de motorkap") en een schema dat daadwerkelijk wordt getoond aan de eindgebruiker (zoals invoerschermen). Voorts wordt gewaarschuwd voor enerzijds het risico van een te ver doorgevoerde detaillering en anderzijds het risico van het buiten beschouwing laten van de sub-administraties. Tot slot wordt gesteld dat het pas zinvol is om over de te hanteren modelleringstechnieken definitieve besluiten te nemen als er eerst overeenstemming bestaat over wat er überhaupt in het GRS komt en als de elementen in het GRS voorzien zijn van een eenduidige standaard omschrijving (in eerste instantie Nederlandstalig).

Op basis van de gevoerde discussie over de bevindingen en aanbevelingen van de werkgroep is de volgende opdracht geformuleerd:

1. Stel op basis van de gevolgde werkwijze tot nu toe en de resultaten van de samenvoeging van de desbetreffende schema's een "RGS-kapstok" samen op een detailniveau waarbij sprake is van 300 tot maximaal 400 elementen. Leidend daarbij zijn de voorwaarden die eerder (in de vergadering van 16 oktober 2012) zijn vastgesteld t.a.v. het GRS, dus inclusief de mogelijkheid om vanuit deze elementen SBR-rapportages te kunnen vervaardigen. Het schema moet eenduidige gestandaardiseerde Nederlandstalige omschrijvingen van de elementen bevatten.
De werkgroep dient zich goed bewust te zijn van de relaties van het schema met de sub-administraties, maar deze administraties worden op dit moment er nog niet bij betrokken.
2. Confronteer het resultaat van stap 1 met de eerste resultaten van de werkgroep inventariseren/harmoniseren van de uitvraag financiële gegevens overheid/niet-overheid en signaleer gezamenlijk waar nog "gaten" zijn.
3. Verwerk de bevindingen van stap 2 in een nieuwe versie van de kapstok-RGS en herhaal de stappen 2 en 3 tot er een optimale, in termen van uitvoerbaarheid en robuustheid, matching tussen de elementen van het RGS en de elementen die worden uitgevraagd is gerealiseerd.
4. Voer een laatste toets uit op de eenduidige relatie met SBR.
5. Oplevering versie 0.8 van het GRS.

Tijdplanning

Stap 1: Oplevering eerste versie van de RGS-kapstok tweede helft juni a.s. welke versie zal worden voorgelegd aan de deelnemers aan de vervolgsessies voor commentaar. Tijdens de eerstvolgende vervolgbijeenkomst, eind juni/begin juli, zal een versie van het schema worden vastgesteld waarmee stap 2 kan worden ingezet.

Stap 2 en stap 3: Dit min of meer iteratief proces van confronteren van de twee verzamelingen van elementen en het op grond van deze confrontatie aanpassen van het schema, zal plaats vinden gedurende de periode juli tot begin september a.s.

Stap 4: In september zal de voorlopig laatste toetsing wat betreft de eenduidige relatie met SBR plaats vinden.

Stap 5: Eind september a.s. oplevering van versie 0.8 van het RGS (met de voorlopige beperkingen die eerder zijn overeengekomen).

- *Werkgroep inventariseren/harmoniseren uitvraag financiële gegevens overheid/niet-overheid*

Gert Buiten presenteert de eerste bevindingen en de plannen voor de komende tijd. Deze werkgroep is ontstaan uit de recente samenvoeging van de werkgroepen uitvraag overheid en uitvraag niet-overheid. De opdrachten voor deze twee werkgroepen bevatten een verschil, namelijk wat betreft het harmoniseren. Dat maakt wel deel uit van de opdracht van de werkgroep uitvraag overheid en niet van de opdracht van de werkgroep uitvraag niet-overheid. Vooralsnog zal het harmoniseren alleen betrekking hebben op de uitvraag van de overheid.

De bevindingen tot nu toe betreffen vooral een voorstel voor de te volgen werkwijze om tot de beoogde concrete resultaten te komen. Dit voorstel krijgt brede instemming.

Ten aanzien van de uitvraag niet-overheid is dankbaar gebruik gemaakt van door Electronic Commerce Platform (ECP) en het Bedrijfschap Horeca en Catering ter beschikking gestelde informatie. Die laatste informatie is ook ter beschikking gesteld aan de werkgroep in elkaar schuiven van de schema's.

Hoewel door de werkgroep wordt gesteld dat inventarisatie van de uitvraag KvK niet zinvol wordt geacht (KvK velt geen inhoudelijk oordeel over de inhoud van de aangeleverde berichten), zal in het vervolgtraject de standaard SBR-set jaarrekeningen t.b.v. de KvK als zijnde *de KvK-uitvraag* worden meegenomen.

Opgemerkt wordt dat de inventarisatie betrekking heeft op financiële *cijfermatige* gegevens; niet-cijfermatige data worden vooralsnog buiten beschouwing gelaten (deze opmerking is verwerkt in de presentatie).

Op basis van de discussie van de bevindingen en aanbevelingen van de werkgroep is de volgende opdracht geformuleerd:

1. (Afronden van de) Inventarisatie, incl. harmonisatie van de uitvraag door de Belastingdienst, CBS, KvK en de banken van financiële gegevens, overeenkomstig de voorgestelde werkwijze.
2. Inventariseren financiële uitvraag van overige partijen.
3. Combineren van beide overzichten.
4. Confronteren van het resultaat van stap 3 met de eerste versie "kapstok RGS", zoals opgeleverd door de werkgroep in elkaar schuiven van de schema's, en signaleren waar nog "gaten" zijn. Primair betreft het hier de door de overheid en banken uitgevraagde financiële gegevens (volgens stap 1).
5. Verwerken van de uitkomsten van deze confrontatie, mogelijke door nadere stroomlijning van de set gegevens.

Tijdplanning

De werkzaamheden van stap 1 en stap 2 kunnen simultaan worden uitgevoerd in de periode mei t/m juni 2013. Tijdens de eerstvolgende vervolgbijeenkomst, eind juni/begin juli, zal een versie van de set van financiële gegevens die worden uitgevraagd aan de deelnemers worden voorgelegd.

De stappen 4 en 5 vinden plaats gedurende de periode juli tot begin september a.s. Vanzelfsprekend is afstemming c.q. samenwerking met de werkgroep in elkaar schuiven van de schema's hierbij cruciaal.

- *Werkgroep beheer en implementatie van het referentie grootboekschema.*

Tom van Engers presenteert de bevindingen van de werkgroep, alsmede een nadere uitwerking van één van de opties van de werkgroep m.b.t. de beheerorganisatie. Deze nadere uitwerking, het voorstel NEN/NTA, is nog niet binnen de werkgroep aan de orde geweest. Mede gelet op de nog beschikbare vergadertijd en op de wens de deelnemers in staat te stellen de voorstellen met hun achterbannen af te stemmen, wordt Tom van Engers gevraagd om in een korte notitie het voorstel NEN/NTA, in relatie tot de ander twee door de werkgroep aangedragen opties (stichting of vereniging), alsmede de optie van het beleggen van het beheer bij een overheidspartij of andere publieke organisatie, uit te werken en de keuze voor één van de opties te beargumenteren. In die notitie ook aandacht besteden aan het kostenaspect van de diverse opties en de geldigheidsduur van de standaard. Deze notitie zal medio mei worden verspreid onder de deelnemers aan deze bijeenkomst met het verzoek om daar, na raadpleging van de eigen "achterban", op te reageren.

Aan de werkgroep beheer en implementatie wordt de volgende opdracht verstrekt:

1. Stel op basis van de reacties op de notitie van Tom van Engers een beargumenteerd advies op voor het beheer van de gemaakte afspraken en de standaards van het referentie grootboekschema (- vereniging; - stichting; - overheidsorganisatie; - andere publieke organisatie; - NEN/NTA; - eventueel andere optie(s)).
2. Stel een concreet voorstel op voor het licentievrij gebruik van de producten van het initiatief referentie grootboekschema (zo mogelijk uitgaand van de suggesties van Marc van Hilvoorde over Creative Commons Zero).

3. Stel een advies op, in de vorm van een plan van aanpak, voor de te hanteren implementatiestrategie voor het GRS, waarbij de volgende punten expliciet aan de orde komen:
 - communicatie naar ondernemingen en hun dienstverleners;
 - opstellen van (een) message implementation guide(s);
 - opleiding en implementatiebegeleiding.

Tijdplanning

In tegenstelling tot de andere twee werkgroepen is er bij deze werkgroep duidelijk minder sprake van volgtijdelijk uit te werken onderdelen. De drie onderdelen kunnen in deze fase min of meer simultaan worden uitgewerkt. Op de eerstvolgende bijeenkomst, eind juni/begin juli, zal voor de onderdelen 1 en 2 een uitgewerkt advies worden voorgelegd en voor onderdeel 3 een advies in de vorm van een plan van aanpak op hoofdlijnen. Op basis van de op- en aanmerkingen van deze commentaarrronde, zal in juli en augustus het plan van aanpak worden uitgewerkt.

5. Vervolgstappen en afspraken

Afspraken m.b.t. de werkgroepen zijn opgenomen bij het vorige punt.

6. Rondvraag

Gerard Bottemanne maakt melding van het vak-evenement *Financial-Systems* op 6 juni a.s. in Nieuwegein². Hij zal daar een workshop verzorgen en stelt voor in die workshop het initiatief referentie grootboekschema aan de orde te stellen. De vergadering stemt met dat voorstel in. Gerard zal met de trekkers van de werkgroepen in elkaar schuiven van de schema's en inventariseren financiële uitvraag contact opnemen over de vorm en inhoud van deze presentatie. Tevens stelt Gerard voor om dit evenement op 6 juni tevens te benutten voor de eerstvolgende bijeenkomst van de expertgroep RGS (*naschrift Freek*: gezien de tijdschema's van de werkgroepen lijkt 6 juni te vroeg om weer plenair bijeen te komen. Gestreefd wordt om de vervolgbijeenkomst eind juni/ begin juli a.s. te laten plaatsvinden).

7. Sluiting

De vergadering wordt om 16.45 uur gesloten.

² <http://www.financial-systems.nl/>

Actiepunten***trekker/coördinator***

Werkplan versie 0.95 actualiseren.

Cor Franke/Freek Arnoldus

Verder uitvoering geven aan de bijgestelde opdrachten aan de werkgroepen (zie punt 4 van dit verslag).

Werkgroepen

Korte notitie m.b.t. voorstel NEN/NTA, in relatie tot de andere opties voor beheer RGS. De notitie zal uiterlijk 16 mei a.s. voor commentaar worden voorgelegd aan de deelnemers vervolgbijeenkomsten.

Tom van Engers

Vorm en inhoud presentatie RGS op Financial-Systems, 6 juni a.s.

Gerard Bottemanne, samen met de trekkers van werkgroepen 1 en 2

Uitnodiging eerstvolgende bijeenkomst.

Freek Arnoldus